

Konstnären Augustin Herrera Ortiz hissar flaggan med texten *Tillsammans* inför deltagarna i SU-ENS 20-årsjubileum i Haglund skola.

TILLSAMMANS

I BUTOH-

LAND

Cora har varit i uppländska Almunge och sett butoh, denna japanska danskonst som närmast skapade upplopp första gången den framfördes i slutet på 1950-talet.

AV CRISTINA CARLSTAM

Performance
av Su-En Butoh Company
Almunge, Uppland 26/8 2017

ETT ÖVERRUMPLANDE AVGRUNDSVRÅL, exekverat av butohdansaren SU-EN och hennes medarbetare **Hans T. Sternudd**, blev inledningen till performedagen vid Haglund skola. Ett slags folie à deux, ett aggressivt ordlöst samtal, kanske en urladdning av ångest inför livet och världshändelserna, eller en stark protest mot något hotfullt.

Butohn som konststart kan vara båda grotesk och svindlande vacker, utlevande, medvetet fränstötande och sinnligt poetisk, och ytterligheter gavs det flera exempel på denna dag.

SU-EN är Sveriges främsta utövare av japansk butohdans med en internationell karriär. I slutet av september framför hon sin dansföreställning *Body Garden* på Dansmuseet i Stockholm, men nu är det augustilördag och SU-EN Butoh Company firar 20-årsjubileum vid Haglund skola i Almunge. Här har hon stämma och säte och hit kommer gästartister från hela världen och hit tar också SU-EN sina elever som drillas i denna japanska konststart och får del av den livskunskap som ligger som grund för företeelsen butoh.

Men även andra konstformer fick lov att ta plats som när **Eva Björkman** med sin installation/performance *White String* gav den stora publiken under jubileumsdagen inblickar i den kropps- och naturnära estetik som är butohns. Över huvud taget utspelades hela det två timmar långa programmet i skogslandskapet kring Haglund skola; några inomhusaktiviteter var det inte frågan om denna milda augustidag med solljuset som silades dekorativt genom grenverken. Allt försiggick ute i naturen, och därmed fick också en viktig del av butohns filosofi ett direkt uttryck, dess nära släktskap med företeelsen Land Art.

Det andra viktiga spåret för den som vill försöka förstå vad butohn står för är givetvis kroppen

Hissad
flagga.

som i olika varianter är och var både redskap och material för den föreställning som växte fram efterhand. Med Eva Björkmans *White String* byggdes en genomsläpplig skulptur mellan två träd som tjänade som grindstolpar i en av konstnären med vit tråd långsamt flätad vägg, en fiktiv barriär mellan rum och rum, möjlig att forcera, vilket också förkroppsligades genom konstnärens avslutande dansanta genombrott från den ena sidan till den andra, ändå tveklöst avgränsande.

Publiken, sittande i gräset eller på bärbara stolar, med tystnaden som gemensam faktor andades in en nästan överklig känsla av frid och ro inför Björkmans tysta vandring med tråden från träd till träd. Avstängda mobiltelefoner och fotograferingsförbud bidrog till den ovanliga närhet i nuet som hela föreställningen förmedlade.

Det hela hade för övrigt, efter den inledande överraskningen i ordlös dialog, invigts med flagghissning, utförd av den mexikanske konstnären **Augustin Herrera Ortiz**. Det var en flagghissning utan sedvanlig nationalsång och särskiljande nationalism. I butohns värld är öppenhet och världsvid gemenskap intressantare än nationsgränser och markeringar. Ortiz talade om gemenskap och tillhörighet. Den flagga som till sist nådde toppen på flaggstången pryddes följdriktigt av ordet *Tillsammans, Together*, och det blev också den tydliga grundtonen under jubileumsdagen.

Det blev en föreställning som verkligen gestaltade det ofta i konstsammanhang använda begreppet platsspecifikt. Här befann sig flera av SU-EN:s tidigare samarbetspartners bokstavligen på platsen genom sina installationer eller performanceinslag.

Augustin Herrera Ortiz för att återkomma med en muntligt framförd berättelse om sitt samtal

Konstnären
**Junichi
Kakizaki**,
placerade
vita blommor
i centrum
av sin
installation.

Eva Björkman
White string.

Lisa-Lotte
Norelius
bjöd på
live-
elektronisk
musik i
en hög av
järnskrot.

med en ormbunke, som ägde rum i just den del av skogen där ormbunkarna växte tätt. Att en av dessa sedan efter berättelsen visade sig ha ändrat färg till en blygsam rosa rodnad hörde till konceptet...

SÅVÄL LJUS SOM LJUD är viktiga inslag i butohestetiken, och båda ingick också denna dag. För ljuset svarade den vänligt lysande augustisol som hela dagen generöst spred sina strålar mellan träden. Ljudet åstadkoms av fler av de medverkande aktörerna med **Lise-Lotte Norelius** och **Sören Runolf** som första deltagare som efter flagghissningen bjöd besökarna på ett live-elektroniskt musikstycke, exekverat mitt i högen av järnskrot i landskapet. Tunnor, metallband och annan skrot fick här tjänstgöra som instrument, innan den första dansföreställningen för dagen tog över.

Det skedde mitt ute i skogen intill ett nedfallet träd som fick agera gräns och ridå mellan publiken och de vitklädda dansarna ur SU-ENs workshopgrupp som rörde sig bakom ett glest grenverk i en långsam, meditativ dans i ett sökande efter något okänt, uttryckt via långsamma kroppsliga rörelser, och svaga orala ljud. **Kirsten Holm** ackompanjerade hela scenen med sitt kantelespel. Ett suggestivt, lika gåtfullt som talande prov på vad butohdansens förmår gestalta, här med det naturliga sceneriet, en skogsglänta, som adderande bidrog till den förtätade stämningen av liv, sökande och kraft.

Numret med titeln *Dans vid träd* blev en av

Johannes
Bergmark
*Besträngade
stigbyglar*.

den här föreställningens absoluta höjdpunkter, följd av **Ortiz** ovan nämnda ormbunkssamtal och en akrobatisk uppvisning i ljud- och danskonst av **Johannes Bergmark**, som hängande i nästan synliga strängar mellan träden med fötterna i det som kallades *Besträngade stigbyglar*, överraskade publiken med sin performance, som med humorn som grundton också rymde musik framförd med stråkar mot de tunna strängarna.

Ett verk som kommer att få permanent placering vid Haglund skola är japanen **Nobuyuki Suguharas** *Stone circle dancing with pinetrees*, en steninstallation utförd med butohsk respekt för varje stens egenart och form, varsamt utlagda vid en omsorgsfullt utvald plats i skogen. Till denna meditativt präglade installation inbjöds besökarna

Händelserna kring konstnären Junichi Kakizakis installation *Afterlight* utgjorde finalen på jubileumsdagen.

att en och en företa en kort vandring och stanna till vid naturens egen viloplats, nu förstärkt av konstnärens känsliga ingrepp.

Finalinslaget denna innehållsrika dag var signerat **Junichi Kakizaki**, Japan, och hans imponerande installation *Afterlight*. Hans väldiga "fågelnäste" av grenar och mossa blev till en samlingsplats för alla deltagare. I centrum av det cirkelrunda verket placerade konstnären långsamt och varsamt ut vita blommor; Kakizaki är sedan tidigare känd som en ledande japansk blomkonstnär och har visat sin konst tidigare i

Sverige, bland annat i en performance på Vaksala Torg i Uppsala i samband med ett Linnéjubileum arrangerat av SU-EN 2007.

Den här dagen utgjorde hans på en gång poetiska och genialt försäkra installation en höjdpunkt, i sensibel dialog med den dansande workshopgrupp som tidigare under dagen framträtt i *Dans vid träd*. Här bildade dansarna en cirkel runt installationen och förstärkte därmed den grundform som fysiskt översatt blivit den här dagens sammanhållande metafor, deklarerad redan vid den inledande flagghissningen: Tillsammans. •

Vid SU-EN:s föreställning *Body Garden* på Dansmuseet i Stockholm i september kommer rummet att definieras genom avgjutna kroppsdelar i gips, utformade av konstnären Eva Björkman. Foto: Gunnar H Stening

Dans vid träd med deltagarna i SU-ENs workshopgrupp.

©Kaarina Kaikkonen, My Outline

KAARINA KAIKKONEN
My Outline
 23 september 2017 – 7 januari 2018

ITSENÄISYYS
 Petri Hytönen, Kaarina Kaikkonen,
 Kirsi Kaulanen, Susanna Majuri, Pia Sirén
 23 september – 19 november 2017

Uppsala KONSTMUSEUM
 uppsalakonstmuseum.se